

Tilblivelseshistorie. Jeg skal heller ikke komme nærmere ind derpaa, men vil dog om dette Punkt sige følgende. De færøske Sager og Færøerne i det hele taget henhøre i Almindelighed under Justitsministeriet, for saa vidt der ikke er gjort Undtagelse derfra, en Undtagelse, som er til Stede for adskillige Sagers Vedkommende. Justitsministeren indtager en særlig Stilling som en Slags Minister for Øerne. Følgen deraf har vel været, at de øvrige Ministre have overladt denne Sag til Justitsministeren som den, der maatte have det nærmere Kendskab til de færøske Forhold i Almindelighed. Paa Grund heraf og i Henhold til, hvad der ellers er mig bekendt, maa jeg antage, at den afgaaede Justitsminister har haft den afgørende Indflydelse paa denne Sag. Uden ham var det ikke sket, som skete i 1906.

Den Strid, som udviklede sig af disse Begivenheder i 1906, har været meget skadelig. Det vilde netop nu have været af stor Vigtighed, om der i vort lille Samfund kunde arbejdes i Enighed paa Øernes Fremgang. Men saadant er selvfølgelig for Tiden umuligt under de af mig skildrede Forhold. For at opnaa fuld Sikkerhed angaaende Regeringens Stilling tillader jeg mig at spørge: Finder Regeringen, at den statsretlige og finansielle Forbindelse mellem Færøerne og det øvrige Danmark bør bevares uden Forandring?

Jeg omtalte før, at vor tidligere Folketingsmand havde fremstillet det af ham bragte Budskab om en Ændring i Færøernes Stilling i Riget som hidrørende baade fra Regeringen og Rigsdagen. Der indeholdes vel intet i Rigsdagstidenden om, at Rigsdagen har haft noget med denne Sag at gøre — og jeg er ikke i Tvivl om, hvad jeg skal mene —, men da det har vundet en Del Tiltro paa Øerne, at Rigsdagen skulde have haft nogen Forbindelse med Sagen, mener jeg, det vilde være ønskeligt, at der her fremkom bestemte Udtalelser i saa Henseende fra Medlemmer af dette Ting.

I Tilknytning til den af mig stillede Forespørgsel til den høje Regering vil jeg tillade mig at fremføre nogle Bemærkninger om Betydningen af, at Færøerne bibeholde den nuværende Forbindelse med det øvrige Danmark. Jeg tillader mig da

først at henvise til min Redegørelse i denne Sal den 23. Oktober 1906 for, at Øernes Stilling i Riget er historisk begrundet, værdig og hensigtsmæssig. Min Tale er gengiven i Rigsdagstidenden for 1906—07, Folketingets Forhandlinger, Sp. 937 ff. Angaaende Forholdet til Riget skal jeg i øvrig minde om følgende Data:

Efter at Færingerne havde levet isolerede under Monopolhandelen i flere Hundrede Aar, fik de ved Midten af forrige Aarhundrede paa en Gang baade politisk Frihed og fri Handel. Enevælden og Enehandelen blev ophævede omtrent samtidig. Herved aabnede der sig med en Gang Muligheder for Fremskridt, og Betingelserne for saadanne var i Virkeligheden til Stede. En Del godt havde dog den gamle Tids Isolation med dens haarde Kamp for Tilværelsen medført, idet den lille Befolkning var bleven sund, kraftig og haardfør. Under friere Livsforhold var der Muligheder for en Udvikling, og navnlig en Udvikling af Fiskeriet. Imidlertid maatte det tage en Del Tid, inden der kunde komme Gang i Fremskridtene, inden vi kunde indhente det meget, der var forsømt. Et meget vigtigt Grundlag for Fremskridt, nemlig Kapital, manglede saaledes aldeles. Oplysningen stod langt tilbage. Den første Betingelse for aandelig Fremgang, et Skolevæsen, savnedes ligeledes. I det hele taget var alle Forhold overmaade primitive. Til at begynde med gik det meget langsomt, men i de sidste 30 Aar har der været god Fremgang, betydeligt paa det økonomiske Omraade, og i den Henseende navnlig knyttet til Fiskeriet. Men ogsaa paa det aandelige Omraade har der været Fremgang. Jeg skal saaledes nævne, at vi efterhaanden have faaet oprettet Skoler overalt. Disse ere vel meget mangelfulde, men de danne dog et godt Grundlag til at bygge videre paa.

Det er denne heldige Udvikling, som jeg og mit Parti ønske at føre videre i samme Spor med Fastholden af Forbindelsen med Riget. Vore Modstandere ville have indført: 1) Lovgivningsmyndighed for Lagtinget, 2) Øernes finansielle Udsøndring med Fastsættelse af et aarligt Statstilskud, 3) Indførelse af det færøske Sprog som Skole-, Kirke- og Retssprog, hvilket efter min Mening vil betyde det